

Kwaliteitseisen POH-GGZ Jeugd Friesland, Addendum op het Kwaliteitskader POHGGZ in Friesland 2014

Definitief 04-05-2018; versie goedgekeurd door het bestuur van LHV-Huisartsenkring Friesland tijdens de bestuursvergadering op 23-05-2018

Inleiding

In de huisartsenpraktijk kan de POH GGZ zorg aan jeugdigen geven, maar ook is het mogelijk dat een speciale POH GGZ Jeugd deze functie vervult. De kwaliteitseisen voor de POH GGZ zijn vastgelegd in het Kwaliteitskader. De vraag is nu welke aanvullende deskundigheid de POH GGZ nodig heeft voor het werken met jeugd en aan welke kwaliteitseisen moet worden voldaan¹.

Op 29 juni 2017 kwamen op uitnodiging van ROS Friesland vertegenwoordigers van huisartsen, gemeenten en jeugdzorgaanbieders bijeen om te praten over dit onderwerp. Afsproken is om het huidige Kwaliteitskader POH-GGZ in Friesland² te voorzien van een Addendum voor de jeugd. Een werkgroep uit verschillende geledingen heeft hieraan gewerkt.

Aan dit document is het Addendum toegevoegd .

Hieronder wordt beschreven hoe de huisartsenzorg zich verhoudt tot de Jeugdwet en worden de ontwikkelingen in Friesland geschetst.

Huisartsenzorg en de Jeugdwet

De Landelijke Huisartsen Vereniging heeft voor de introductie van de Jeugdwet het Aanbod huisartsenzorg voor jeugd met psychische en psychosociale klachten geformuleerd³. De huisarts is gezinsarts en heeft een belangrijke rol in het signaleren van mogelijke problemen bij jonge kinderen. Hij biedt laagdrempelige eerstelijns psychische zorg voor jeugdigen en kan daarbij zorginhoudelijk ondersteund worden door een POH GGZ.

Met de introductie van de Jeugdwet in 2015 zijn de gemeenten verantwoordelijk geworden voor een groot deel van de zorg voor de jeugd. Het doel is goede, laagdrempelige zorg te bieden aan de jeugdige en/of zijn systeem.

Huisartsgeneeskundige zorg voor jeugdigen, geleverd door huisarts en POH GGZ, blijft vallen onder de Zorgverzekeringswet, zoals bevestigd door de NZA. De huisarts behoudt evenals de jeugdarts en de medisch specialist de mogelijkheid om te verwijzen naar de gespecialiseerde jeugdhulp.

Alle andere vormen van jeugdhulp vallen onder de Jeugdwet. Voor inhoud en financiering zijn de gemeenten verantwoordelijk. Deze hulp wordt veelal geboden door medewerkers van het gebiedsteam⁴ of er wordt doorverwezen naar gespecialiseerde jeugdhulp.

---

¹ Deze kwaliteitseisen gelden ALS een functionaris de taak heeft POH-GGZ zorg aan jeugdigen in de huisartsenpraktijk te bieden.

² [Kwaliteitskader POH-GGZ in Friesland](#), Huisartsenkring Friesland, Zorgmaatwerk, Doktersacademie Friesland, Denk, GGZ Friesland, 2 juni 2014

³ Aanbod huisartsenzorg voor jeugd met psychische of psychosociale klachten, LHV 5 november 2013

⁴ We gebruiken in deze notitie het begrip gebiedsteam en vatten hier ook onder de andere benamingen die in gemeenten worden gebruikt: sociale wijkteams, teams jeugd en gezin enz.

Ontwikkelingen in Friesland en het Kader voor een POH-GGZ Jeugd

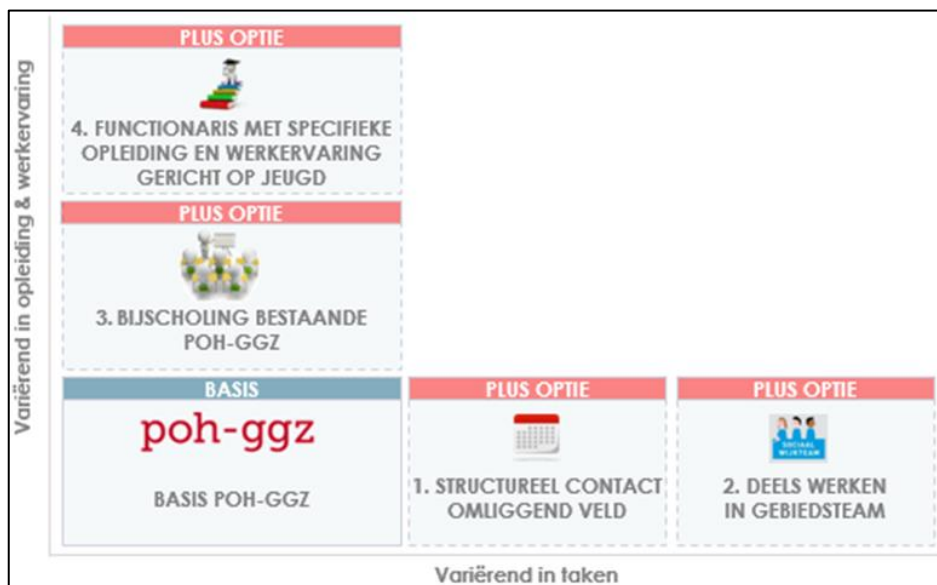
De POH GGZ biedt zorginhoudelijke ondersteuning aan de huisarts voor mensen met psychische en psychosociale problematiek en heeft zich tot nu toe vooral op volwassenen gericht. Uit een in 2016 gehouden enquête⁵ is gebleken dat veel POH's-GGZ in Friesland zich onvoldoende toegerust voelen om de zorg ook aan de jeugd te bieden.

In 2016 hebben vertegenwoordigers van De Friesland Zorgverzekeraar, gemeenten, Friese Huisartsen Vereniging, ROS Friesland en Zorgbelang Fryslân een [Kader voor een POH GGZ Jeugd](#)⁶ opgesteld. Dit Kader schetst de verschillende mogelijkheden die huisartsen en gemeenten hebben om samen te werken ten behoeve van de zorg voor de jeugd. Ook is beschreven hoe financiering van een en ander geregeld dient te worden.

Het [Kader](#) kan als volgt worden samengevat:

Linksonder is de Basis: POH-GGZ taken zoals ook de 'gewone' POH-GGZ die uitvoert, maar dan voor jeugd < 18. Het Beleid met de voorwaarden van de zorgverzekeraar geldt. Vergoeding is geregeld vanuit de Zorgverzekeringswet. Daarbij zijn vier plus opties geformuleerd. Inzet hier wordt veelal betaald door de gemeenten, uit de Jeugdwet.

- Plusoptie 1. De POH-GGZ jeugd kan, in extra tijd, structureel contact onderhouden met het gebiedsteam, de jeugdgezondheidszorg en het onderwijs.
- Plusoptie 2. De POH-GGZ jeugd werkt naast de huisartsenpraktijk ook in het gebiedsteam onder verantwoordelijkheid van de gemeente.
- Plusoptie 3. De huidige POH-GGZ kan zich laten bijscholen om ook voor jeugd goed toegerust te zijn.
- Plusoptie 4. Als gekozen wordt voor een POH-GGZ met specifieke opleiding en werkervaring gericht op jeugd (N.B. De huisarts moet de verantwoordelijkheid kunnen dragen), dan betaalt de gemeente zo nodig het meerdere aan salariskosten.

Het onderhavige document beschrijft kwaliteit en toerusting, behorend bij Basis POH-GGZ.

⁵ [Enquête POH-GGZ voor jeugd](#) onder POH-GGZ werkzaam in Friesland, ROS Friesland, februari 2016

⁶ [Kader voor een POH-GGZ Jeugd](#), Programma Sociaal-Medische 1^e lijn, 2 november 2016.

ADDENDUM

Het Addendum kent de volgende onderdelen:

1. Beschrijving werkzaamheden POH-GGZ Jeugd
2. Minimumfunctie-eisen POH-GGZ Jeugd
3. Gewenste kennis en ervaring POH-GGZ Jeugd

1. Beschrijving werkzaamheden POH GGZ Jeugd binnen de Basisoptie van het Kader POH-GGZ voor Jeugd

Doel van de inzet van POH GGZ jeugd in Friesland is het bieden van kwalitatief hoogwaardige, laagdrempelige ondersteuning aan kinderen en jongeren met psychische problemen binnen de huisartsenpraktijk. De problemen van het kind kunnen niet los gezien worden van het systeem waarin het kind zich bevindt. Primaire taken zijn probleemverheldering, begeleiding/behandeling van psychische problemen en in overleg met de huisarts eventueel passende doorverwijzing naar vervolgzorg. Soms kan het nodig zijn om eerst te werken aan motivatie voor verdere hulp.

De zorgactiviteiten van de POH GGZ⁷ gelden ook voor de jeugd, puntsgewijs:

1. Probleemverheldering en uitvoeren screeningsdiagnostiek
2. Opstellen en bespreken vervolgstappenplan
3. Geven van psycho-educatie
4. Begeleiden en ondersteunen van zelfmanagement
5. Interventies gericht op verbetering in functioneren de patiënt met psychische klachten
6. Geïndiceerde preventie
7. Zorggerelateerde preventie
8. Terugvalpreventie

De POH GGZ jeugd inventariseert de problematiek en kan vervolgens ouders en jeugdigen met opvoed-, opgroei-, psychische en psychosociale problematiek ondersteunen. Wezenlijk onderdeel van het werk is het normaliseren van klachten.

De POH GGZ jeugd kan zo nodig de zorg coördineren en onderhoudt het netwerk.

De POH GGZ jeugd vormt een verbindende schakel (linking pin) tussen de huisarts, het gebiedsteam, het CJG en de meer specialistische jeugdhulp.

2. Minimumfunctie-eisen POH GGZ Jeugd

- Patiënttaken worden uitgevoerd door een minimaal op hbo-niveau opgeleide jeugdprofessional, die *inhoudelijk* voldoet aan de kwaliteitseisen zoals gesteld in de wet BIG of het kwaliteitsregister jeugd (SKJ). (In de huisartsenpraktijk is echter nog BIG-registratie noch SKJ-registratie verplicht).
- Er is kennis van de eigen professionele en huisartsengeneeskundige standaarden (beroepscode, vakinhoudelijke richtlijnen). Binnen de met de huisarts afgesproken kaders is er ruimte om naar eigen deskundig inzicht te oordelen en te handelen en de eigen professionele standaarden te hanteren.
- De POH GGZ Jeugd is in staat eerder genoemde zorgactiviteiten van de POH GGZ uit te voeren.
- De POH GGZ Jeugd is flexibel en bezit goede communicatieve vaardigheden. Deze zijn zowel essentieel voor een goede aansluiting bij het kind, ouders en verdere systeem, als voor een goede verbinding met het omliggend veld (sociaal wijkteam, JGZ, onderwijs).

---

⁷ Functie- en competentieprofiel POH-GGZ, LHV, 2014

De huisartsenpraktijk garandeert de randvoorwaarden om de taken professioneel te kunnen uitvoeren.⁸

De huisarts blijft eindverantwoordelijk voor de geleverde zorg in zijn praktijk.

Huisarts en POH GGZ jeugd maken duidelijke afspraken over taakverdeling, informatieoverdracht, bereikbaarheid en structureel overleg.

---

⁸ Kwaliteitskader POH-GGZ in Friesland, Huisartsenkring Friesland, Zorgmaatwerk, Doktersacademie Friesland, Denk, GGZ Friesland, 2 juni 2014

3. Nadere uitwerking van gewenste kennis en ervaring POH GGZ jeugd

De POH GGZ moet een basale kennis hebben van de normale kinderlijke ontwikkeling en kinder- en jeugdpsychopathologie. Met name symptomen van ADHD en autismetrekken kunnen herkennen. Wat is normaal gedrag binnen een bepaalde ontwikkelingsfase en wanneer wordt het abnormaal. De POH GGZ heeft hierin een signalerende functie en inventariseert in welke domeinen het kind vast loopt. De POH GGZ geeft psycho-educatie en opvoedadviezen, waar nodig in overleg met de huisarts en adviseert aanvullende diagnostiek en behandeling indien nodig.

De POH- GGZ Jeugd heeft kennis en ervaring met de volgende gebieden of wordt daarin bijgeschoold.

Werken met jeugd en hun systeem

- Communicatie (contact leggen!) met kinderen en hun systeem; vraagverheldering bij verschillende leeftijdsgroepen.
- Inschatten van aard en ernst van de hulpvraag waarbij de context wordt meegenomen
- Kind/-oudersysteem; herkennen van disfunctioneren van het systeem
- Systemisch werken met gezinnen en de betrokkenen rondom het kind
- Opgroei en opvoedingsproblemen, en/of weten wanneer en naar wie te verwijzen
- Alert zijn op het mogelijk aanwezig zijn van een onder- of overcapaciteit van de jeugdige
- Ontwikkelingspsychologie, kennis van normale ontwikkeling en psychopathologie van kinderen/jongeren
- Relevante screeningsmethoden bij kinderen
- Psycho-educatie, gericht op kinderen
- Psychofarmaca kinderen en jongeren in de huisartsenpraktijk
- Kortdurende evidence based interventies gericht op kinderen
- E- (mental) health programma's voor de jeugd
- Risico- en beschermende factoren in ruime zin voor een gezonde ontwikkeling
- Privacy beleid, ouderlijk gezag, geheimhoudingsplicht bij minderjarigen en klachtrecht (WKKGZ)

Werken in de huisartsenpraktijk

- Kennis van huisartsenzorg en psychosociale hulpverlening binnen de eerste lijn: probleemverheldering van kind en ouder, contextueel denken, formuleren hulpvraag.
- Kennis van de sociale kaart in de regio voor basis- en specialistische GGZ en jeugdhulp en gebiedsteams met het oog op adequate doorverwijzing.
- Kennis van taken en verantwoordelijkheden van de POH GGZ en huisarts zoals vastgelegd in het Kwaliteitskader POH-GGZ Friesland. Denk daarbij aan deskundigheidsbevordering, intervisie, bereikbaarheid, structureel overleg, eindverantwoordelijkheid huisarts etc.
- Kennis van het functie en competentieprofiel POH GGZ 2014.
- Kennis van NHG Standaarden voor zover deze de jeugd betreffen (bv ADHD) hoort hierbij.
- Kennis van de KNMG Meldcode kindermishandeling: signaleren en aanpak kindermishandeling in de huisartsenpraktijk.

De overige punten uit het Kwaliteitskader POH-GGZ in Friesland, 2014 gelden onverkort.